Blogi

Euroclear Finland ja Suomen markkina liittyivät yhteiseen eurooppalaiseen arvopaperikaupan selvitysalustaan

Raha ja maksaminen | 18.09.2023 | Kirsi Ripatti

KIRJOITTAJA

Kirsi Ripatti
Johtava neuvonantaja

Maiden välisen arvopaperiselvityksen kustannusten odotetaan laskevan ja arvopaperikaupan jälkeisistä toimista pitäisi tulla yhtä sujuvia kuin maiden sisällä.

Olen vuosien varrella silloin tällöin kirjoittanut yhteisestä eurooppalaisesta arvopaperikaupan selvitysalustasta T2S:stä (TARGET2 -Securities) - viimeksi pari vuotta sitten, kun Euroclear Finlandin (EFi) ja Suomen markkinan liittymisajankohdaksi T2S:lle päätettiin 11.9.2023 (ks. Yhteisen selvitysalustan ovet auki Euroclear Finlandille).

Nyt tuo päivämäärä on saavutettu onnistuneesti. Samanaikaisesti EFin kanssa liittyivät Euroclear Bank, Kroatian arvopaperikeskus ja kaksi bulgarialaista arvopaperikeskusta. 11.9.2023 alkaen kaikki arvopaperikauppojen prosessointi eli ns. selvitystoiminta tapahtuu T2S -selvitysalustalla. Kaikkiaan T2S:llä on mukana nyt 24 arvopaperikeskusta 23:sta Euroopan maasta.

T2S on ollut käytössä jo kesästä 2015 alkaen. Suomalaista arvopaperikeskusta ei tuolloin vielä ollut mukana, mutta arvopaperikaupan jälkeiset toimet ovat silti sujuneet - ostajat ovat saaneet paperinsa ja myyjät rahansa.

Miksi sitten oli tärkeää liittyä T2S:lle? Euroopan laajuisena alustana T2S mahdollistaa selvitystoiminnan yhdenmukaistamisen ja kilpailun lisääntymisen arvopaperikeskusten välillä. Samalla se lisää markkinoiden läpinäkyvyyttä. Maiden välisen selvityksen kustannusten odotetaan laskevan ja arvopaperikaupan jälkeisistä toimista pitäisi tulla yhtä sujuvia, kuin maiden sisällä.

Arvopaperikauppaa käyvien markkinatoimijoiden vakuus- ja likviditeetinhallinta tehostuu

Matka T2S:lle on ollut pitkä ja valmistelut tehty huolella. Vaikka T2S ei juurikaan näy sijoittajille tai arvopapereita ostavalle kansalaiselle, se tehostaa arvopaperikauppaa käyvien markkinatoimijoiden vakuus- ja likviditeetinhallintaa. Osapuolet voivat helposti siirtää euroja eri TARGET-palveluiden välillä sinne missä niitä eniten tarvitaan. Esimerkiksi pankkien väliset maksut, pikamaksut ja arvopaperiselvitystä varten tehtävät siirrot sujuvoituvat.

Arvopaperikeskusten asiakkailla on mahdollisuus halutessaan keskittää omistuksensa yhteen paikkaan. Liikkeeseenlaskijat tavoittavat yhdellä kertaa laajan investoijapohjan, kun rajat ylittävä kauppa muuttuu yhtä helpoksi kuin kotimainen. Myös EKP:n rahapoliittisten operaatioiden edellyttämien vakuuksien hallinnointi tehostuu, kun maiden väliset toiminnot tulevat sujuvammaksi. Keskuspankkirahan käyttö selvityksessä lisää turvallisuutta ja pienentää viimekädessä myös systeemiriskin uhkaa.

EFi uudisti vuosina 2015 ja 2018 koko arvopaperikeskusjärjestelmänsä vastaamaan eurooppalaisia standardeja, otti käyttöön uutta teknologiaa ja uusi toimintamallejaan. Vaikka selvitystoiminta on nyt ulkoistettu T2S:lle, niin esimerkiksi arvo-osuus tilit, erilaisten arvopaperien liikkeeseenlaskut, arvo-osuusrekisteri sekä yhtiötapahtumien hoito eivät ole muuttuneet. T2S toi mukanaan uusia toimintatapoja, kuten yöselvityksen käyttöönoton (ks. Euroclear Finland liittyi Euroopan keskuspankin ylläpitämälle kaupanselvitysalustalle - Euroclear).

T2S yhdistää ja harmonisoi arvopaperikaupan selvitystä Euroopassa ja edistää pääomamarkkinaunionin tavoitteiden saavuttamista

Säännöllisesti päivitettävät seurantakehikot T2S:n ja vakuushallinnan osalta rakentavat osaltaan polkua eurooppalaiseen yhtenäismarkkinaan. Tammikuussa 2023 julkaistiin jo 13. T2S-harmonisaatioraportti: 13th T2S Harmonisation Progress Report (europa.eu) ja kesäkuussa kuudes vakuushallinnan harmonisaatioon keskittyvä ns. SCoRE-raportti: SCoREBOARD - Sixth Compliance and Progress Report (europa.eu).

EFi, Suomen markkina ja Suomen Pankki ovat olleet mukana ponnisteluissa T2S:n hyötyjen realisoitumiseksi heti järjestelmän tultua käyttöön vuonna 2015. Nyt, kun järjestelmä on tullut osaksi arkipäiväämme, on aika katsoa tulevaan ja kääriä hihat jäljellä olevien harmonisaation tavoitteiden saavuttamiseksi ja sitä kautta T2S:n mahdollistamien hyötyjen käyttöön saamiseksi parhaalla mahdollisella tavalla. Osana eurooppalaista yhteisöä osallistumme samalla

pääomamarkkinaunionin tavoitteiden loppuunsaattamiseen (ks. Giovannini-esteistä pääomamarkkinaunioniin).

Työ T2S:n tavoitteiden saavuttamiseksi on ollut tässä merkittävässä roolissa.

Asiasanat

arvopaperiselvitys, Euroclear Finland, T2S, TARGET2 -Securities